

Declara la
GUERRA
a la
FAM

Informe a fons

Pau i desenvolupament:
el desenvolupament, el nou nom
de la pau

Mèxic

Les desaparicions forçades
que no cessen

República Centreafricana

Somnis de pau: l'esperança
s'obre camí entre el patiment

. Editorial	3
. Àfrica	4-5
. Reportatge	6-7
. Amèrica	8-9
. Entrevista	10-11
. Àsia	12-13
. Canviant vides	14
. Informe a fons	15-22
. La nostra feina a Espanya	23-33
. Gent compromesa	34

Mans Unides és l'ONG de desenvolupament de l'Església catòlica que treballa per donar suport als pobles del Sud en el seu desenvolupament i en la sensibilització de la població espanyola. És també una ONG de voluntaris, sense ànim de lucre, catòlica i seglar.

Portada: Cartel oficial de la campanya 67

6

Pepe Rodríguez Rey viatja al Senegal amb Mans Unides i descobreix, entre escoles, cuines i barris vulnerables, com la cooperació converteix el que és petit en quelcom transformador.

Mans Unides/Carla Vila

10

Entrevistem el pare Jesús Albeiro, convidat de la Campanya 2026, que des del Chocó recorda que la pau només germina quan les comunitats recuperen dignitat, territori i esperança.

Mans Unides/Mª Jesús Pérez

24

Amb motiu del Dia Mundial de l'Alimentació, reunim experts per analitzar per què la fam persisteix i quins canvis són urgents per garantir el dret a una alimentació digna.

Mans Unides/Javier Mármol

COMPROMESOS AMB EL MEDI AMBIENT

Adaptem la revista als nous temps

- Utilitzem paper 100 % reciclat.
- En reduïm les mides per consumir menys paper.
- Canviem la bossa de plàstic dels enviaments a domicili per una altra de material compostable d'origen orgànic.

En utilitzar paper 100 % reciclat en aquest número de la revista, Mans Unides n'ha reduït l'impacte mediambiental aproximadament en:

3.600 kg de CO₂ de gasos amb efecte d'hivernacle

39.715 km d'un viatge en un cotxe europeu estàndard

716.530 litres d'aigua

27.888 kg de fusta

51.080 kWh d'energia

17.155 kg de residus

Manos Unidas
CAMPAÑA CONTRA EL HAMBRE

Servicios Centrales

Barquillo, 38 - 3º. 28004 Madrid

Tel.: 91 308 20 20

www.manosunidas.org

info@manosunidas.org

#AlimentaLaPau

Presidenta
Cecilia Pilar Gracia

Secretari general
Ricardo Loy

Coordinadora de Comunicació
Rosa María Granero

Coordinadora de Redacció
Maribel Mateos

Disseny
Javier Mármol

Consell de redacció
Ramón Álvarez,
Juan de Amunátegui,
Claudia Beltrán, Lucas Bolado,
María Carreño,
Marco Gordillo,
María Isabel Ibáñez,
Lorena Palao,
Fidèle Podga,
Myriam Sagastizábal,
María Teresa Vidal,
Isabel Vogel.

Col·laboren en aquest número
Marisa Elosua,
Alejandro García,
Marta Isabel González,
María José Pérez,
Soraya Tello,
Carla Vila.

Impressió i maquetació
Advantia Comunicación Gráfica, S.A.
Formación, 16
Pol. Ind. Los Olivos. 28906 Getafe (Madrid)
ISSN: 2174-5684
Dipòsit Legal: M. 3.319-2009

Les opinions dels col·laboradors de la Revista no expressen necessàriament el pensament de Mans Unides.

Dilexi te: «El fruit de l'amor és el servei; i el fruit del servei és la pau»

El mes d'octubre passat, el papa Lleó XIV va fer pública *Dilexi te* [DT], la seva primera exhortació apostòlica, que –segons ell mateix reconeix– va rebre en part del papa Francesc, i que és, en certa manera, continuació del seu *Dilexit nos*. El tema que aborda és la cura de l'Església pels pobres i amb els pobres com a expressió sublim de l'amor de Déu. «T'he estimat» (Ap 3,9), diu el Senyor a una comunitat cristiana que, a diferència d'altres, no tenia cap rellevància ni recursos i estava exposada a la violència i al menyspreu. Evidentment, Lleó XIV fa veure que aquesta profunda convicció s'arrela en les Escriptures i en la tradició de l'Església. «Tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi» (Mt 25,40).

Sense centrar-se en la pau, l'exhortació descriu un context caracteritzat per l'anomenada «violència estructural», que sol constituir un caldo de cultiu per als conflictes armats: «La pobresa dels qui no tenen mitjans de suport material, la pobresa del qui està marginat socialment i no té instruments per donar veu a la seva dignitat i a les seves capacitats, la pobresa moral i espiritual, la pobresa cultural, la del qui es troba en una condició de debilitat o fragilitat personal o social, la pobresa del qui no té drets, ni espai, ni llibertat» [DT 9].

Des d'aquí, el papa dibuixa un camí d'esperança que pot portar a una pau duradora: l'amor com a servei, sobretot cap als més pobres. Així, fa seves les paraules de la mare Teresa de Calcuta i acaba considerant que «... el fruit de l'amor és el servei; i el fruit del servei és la pau» [DT 77].

En aquesta nova campanya institucional amb el lema «Declara la guerra a la fam», i on les esperances de pau al món es vinculen amb el repte d'una vida digna per a tot ésser humà, *Dilexi te* il·lumina la tasca de la nostra organització.

En aquesta nova campanya institucional amb el lema «Declara la guerra a la fam», i on les esperances de pau al món es vinculen amb el repte d'una vida digna per a tot ésser humà, *Dilexi te* il·lumina la tasca de la nostra organització.

Lleó XIV ens convida a comprometre'ns amb el bé comú i, en particular, amb la defensa dels més dèbils i desfavorits; la promoció de la democràcia; el reconeixement de la dignitat de milions de persones privades de llibertat i obligades a viure en unes condicions similars a l'esclavitud. És, sens dubte, una manera humana i sobretot cristiana d'apostar per una pau que erradiqui tota forma de violència, inclosa l'estructural.

Segons Lleó XIV, «la dignitat de cada persona humana ha de ser respectada ara, no demà». Des d'aquesta convicció, conclou l'exhortació amb un missatge de gran profunditat: «Ja sigui a través del treball que vosaltres feu, o del vostre compromís per canviar les estructures socials injustes, o per mitjà d'aquests gestos senzills d'ajuda, molt propers i personals, serà possible per a aquell pobre sentir que les paraules de Jesús són per a ell: "Jo t'he estimat" (Ap 3,9)» [DT 122].

República Centreafricana

Somnis de pau

La República Centreafricana, país molt ric en recursos naturals, ha viscut des que és independent repetits cops d'Estat i rebel·lions. L'última guerra, entre el 2013 i el 2021, no resolta totalment, ha estat una de les pitjors crisis.

Text de LOLA GOLMAYO.
Departament de Projectes d'Àfrica.

Aquest conflicte armat ha esquinçat profundament el teixit social amb una situació humanitària sense precedents. Milers de persones s'han hagut de desplaçar forçosament, tant dins com fora del país; els sistemes sanitari i educatiu han patit un descens extraordinari. La falta d'oportunitats d'accés a l'ocupació converteix els joves en presa fàcil de totes les faccions.

La parròquia de Notre Dame de Fàtima es troba en la intersecció dels districtes 3 i 6 de Bangui. Al districte 3 es concentra la major part de la comunitat musulmana de la capital, mentre que el districte 6 és més cristià i popular. Ambdós barris han estat de manera repetida epicentres d'abusos. La parròquia es va transformar en un campament per a desplaçats interns durant llargs períodes, i va oferir protecció a 6.000 persones, tant cristianes com musulmanes; en tres ocasions, la parròquia ha estat l'escenari d'atemptats mortals que han costat la vida a centenars de persones innocents i han deixat centenars de persones ferides i traumatitzades.

L'esperança s'obre camí entre el patiment

Lluny de rendir-se davant aquesta situació o d'explotar el victimisme, la comunitat parroquial ha triat el camí dels somnis i l'esperança, de treballar per la pau. I el 2019, en plena guerra, després d'un treball de col·laboració, els fidels de la parròquia, en tota la seva diversitat, van formar una associació laica i sense ànim de lucre, l'**Association Notre Dame de Fatima pour le Développement**, ANDFD –reconeguda per l'Estat–, per promoure el desenvolupament humà integral. La junta directiva la presideix un laic electe, i inclou un representant de la parròquia, un missioner combonià; la gestió és independent de la parròquia.

L'associació vol convertir aquesta història de patiment en una tasca de dol, de memòria, de despertar la consciència de la justícia, de la cultura de la reconciliació i de la pau. Amb aportacions de tota la comunitat cristiana i el suport de simpatitzants, es va construir un centre en memòria de les víctimes. A més de suport psicològic i social a persones amb traumes, és un lloc de consolidació de la pau mitjançant el diàleg, la prevenció i la gestió de conflictes. També és un lloc d'estudi, amb biblioteca, tallers per a la innovació tecnològica, amb producció d'arts audiovisuals i robòtica, a més de promoció de l'esport i la cultura popular. Entre els qui el freqüenten i aprofiten la llum elèctrica, també hi ha joves musulmans del districte adjacent.

Un altre dels somnis de l'ANDFD era crear un centre hospitalari on brindar atenció de qualitat assequible per a tothom. Aquest somni va començar a materialitzar-se amb l'obertura d'una farmàcia i un laboratori d'anàlisis i les clíniques mòbils (2023), i està prevista l'obertura d'un centre d'urgències (2025) i d'una maternitat (2027). Mans Unides col·labora amb aquest projecte.

Enmig de la violència i les massacres, la resistència d'aquesta comunitat s'ha convertit per a molts en esperança ●

Durant la guerra, diversos estudiants de Medicina de la comunitat van posar el seu temps al servei dels desplaçats. Un jove líder d'aquest moviment va rebre el 2019 el Premi Mundial d'Humanisme, a Macedònia, juntament amb el primer ministre italià Romano Prodi, que va rebre el guardó per a adults. Aquest jove, avui doctor en Medicina, el Dr. Cédric Ouaneke, és el responsable del projecte en què col·labora Mans Unides.

Pepe Rodríguez Rey,
ambaixador de Mans Unides

«Al Senegal he vist com el que és petit es fa gran»

Mans Unides/Carla Vila

Són les set del vespre del 3 de novembre de 2025. El cuiner Pepe Rodríguez Rey és a la porta d'embarcament del vol que, d'aquí a unes hores, el portarà al Senegal. L'acompanya en aquest viatge Cecilia Pilar, presidenta de Mans Unides, orgullosa de mostrar-li la feina que fem al país africà.

Text de MARTA CARREÑO.
Departament de Comunicació.

Cecilia Pilar ja coneix els projectes que visitaran i sap que aquesta experiència marcarà un abans i un després en la vida del nostre ambaixador. Serà un viatge curt, pels molts compromisos que té el cuiner d'Illescas, però n'hi haurà prou per donar-se un bany d'aquestes realitats que acostumem a ignorar, però que, com va assegurar el xef en tornar, «tots hauríem de conèixer». Per la duresa, per l'inimaginable i també, per què no?, pel que té d'esperançador.

Pepe Rodríguez Rey viatja lleuger d'equipatge, amb la intenció de tornar a Espanya amb una motxilla carregada d'experiències i emocions. És el primer cop que visita l'Àfrica i mostra la inquietud lògica de qui no sap què hi trobarà.

El primer contacte amb la realitat del Senegal en Pepe el té a Sanghé (Thies), una comunitat petita a només 70 quilòmetres de Dakar, on s'allotgen a la missió de les Filles de la Immaculada Concepció de Castres. Allí, comparteix habitació amb alguns representants de la fauna menuda de la zona. Amb humor li ho recordava en Pepe a la presidenta en acabar el

viatge: «He conegut com viatja Mans Unides. Gasten el mínim; tant és així que fins i tot m'ha costat poder comprar-me un refresc». I és que, li explica Cecilia Pilar, «els diners que rebem a Mans Unides no són nostres. Nosaltres només som canalitzadors de la generositat dels espanyols».

Però abans d'això, a Pepe Rodríguez Rey li queda molt per veure, i per cuinar!

Al Senegal, es fa de dia molt aviat. Quan el gall canta, ja fa estona que ha començat el tragí diari. Avui serà un dia llarg.

La benvinguda que dispensen als viatgers a l'escola de primària de la Immaculada Concepció de Castres és increïble. Cants, riures i desenes d'infants uniformats de blau reben els visitants, que arriben a l'escola amb el cotxe conduït per la germana Hortensia Perosanz, octogenària, tot vitalitat i entrega, tan petita que gairebé no es veu darrere el volant. Avui el cotxe s'ha engegat. Hi ha hagut sort. Hi ha dies que s'obstina a no fer-ho. Mig segle porta la Hortensia treballant per les persones més vulnerables del Senegal. Abans a Mbopur, ara a Thies.

Entre riures, una mica de francès, fotos i jocs, Pepe Rodríguez Rey comprèn la importància de l'educació en un país com el Senegal. Aquesta escola, construïda enmig del no-res gràcies al suport de Mans Unides, és esperança, oportunitat i futur per a aquests infants.

Al migdia, el nostre ambaixador s'uneix a la cuina de les dones –treballadores, emprenedores, capaces de sostenir la família i aixecar comunitats senceres– que, cada dia, fan el dinar per als escolars i el personal de l'escola. Entre fogons de fang i olles de ferro, descobreix que en aquelles cuines a l'aire lliure també es cou la vida.

Una vida dura i plena de privacions, en un lloc on en Pepe ha après el valor transformador de la cooperació. El cuiner entén ara «que un pou porta vida on abans no hi havia res. Que l'escola primària és esperança. Que la formació de dones és desenvolupament i que un dispensari i una maternitat són futur».

Al dia següent, Cecilia Pilar i Pepe Rodríguez Rey topen de cara amb la realitat de la pobresa urbana. Un cop directe al cor difícil d'assumir i d'entendre. Al barri de Sam Sam, a 20 quilòmetres de Dakar, entre escombraries, cases a mig construir i basses d'aigua putrefacta, sorgeix el miracle de la cooperació de la germana Regina Casado.

Amb una calor insuportable, els visitants recorren els carrers d'un barri que es transforma cada dia gràcies a la feina d'aquesta religiosa, que, als 85 anys, no sembla entendre el significat de la paraula descans. Durant 20 anys, centenars de joves vulnerables s'han forjat un futur als tallers de formació del centre Kalasance que la Regina ha anat posant en marxa amb el suport de Mans Unides: costura, fusteria, cuina...

Pepe Rodríguez Rey s'emociona amb les històries que va coneixent en un recorregut que acaba a les cuines, on l'espera un grup de joves liderades per Aminatta, abans alumna i avui cuinera en cap. És un moment de riures, nervis i alegria. Amb aquelles temperatures, cuinar no és fàcil, però acompanya l'exemple d'aquestes joves que no es deixen vèncer pel desànim, malgrat tenir-ho tot en contra.

El dijous 6 de novembre, acabada la visita, Rodríguez Rey es mostra impactat. «He vist realitats molt dures..., però reals. I he conegut dones i homes excepcionals».

«Al Senegal he vist com el que és petit es fa gran» ●

Mèxic

Les desaparicions forçades que no cessen

A Mèxic, el nombre de persones desaparegudes continua augmentant any rere any, i el 2025 la xifra ja arriba a les 128.064. Moltes d'aquestes persones són víctimes de desaparició forçada vinculada al narcotràfic, el crim organitzat, el tràfic de persones i els feminicidis.

Text de PAULA GARBAYO.
Departament de Projectes d'Amèrica.

La desaparició d'un ésser estimat transforma la vida de les famílies i els amics, que han de fer front al dolor, la por i la incertesa de no saber on i com es troben els desapareguts. A aquesta tragèdia, s'afegeix la revictimització social i institucional que pateixen: investigacions negligents per part d'algunes autoritats, de vegades vinculades al crim organitzat, uns serveis forenses poc eficaços, que encara tenen sense identificar més de 52.000 persones mortes, i una judicialització escassa de casos de desaparició de persones.

Davant la falta de resposta institucional, les famílies s'han articulat en col·lectius de cerca amb l'objectiu de denunciar i exigir una resposta per part de les autoritats i les institucions públiques per millorar les condicions de cerca, localització, identificació, accés a la justícia i prevenció. Aquesta tasca té un impacte elevat en la salut física i mental de les persones que cerquen els seus familiars, en situar-les en risc de ser víctimes d'assassinat, segrest, amenaces, etc., i en l'estabilitat econòmica i familiar, en dedicar el seu temps i recursos econòmics a les activitats de cerca. Malgrat això, persisteixen en una cerca que, en molts casos, continuen els descendents. N'és un exemple la Rosana, qui demanava a la mare que abandonés la cerca del germà per temor a represàlies i els deutes que anava acumulant i ara ha assumit ella mateixa aquesta tasca, malgrat les conseqüències.

Donant suport a col·lectius de cercadors

El Centre d'Estudis Ecumènics-CEE, amb el suport de Mans Unides, acompanya tres d'aquests col·lectius de persones cercadores: la Asociación de Familiares de Detenidos Desaparecidos y Víctimas de Violaciones a los Derechos Humanos en México-AFADEM, el Colectivo Familiares en Búsqueda María Herrera-Chilpancingo, a l'estat de Guerrero, i el Colectivo Familiares en Búsqueda-Poza Rica, de Veracruz.

L'acompanyament s'enfoca en els processos de cerca de desapareguts vius o morts i accions d'exigència i de memòria, com també accions de sensibilització i prevenció amb autoritats, esglésies, escoles i la societat civil en general. A més, dona suport a l'enfortiment organitzacional d'aquestes comunitats i promou la cura col·lectiva a través d'espais d'autoajuda. Aquests espais són molt valorats, ja que, com manifesta un dels seus membres, «ajuden a anar superant el dolor, a ser valents i a afrontar la por» ●

«Per a mi, ha estat un gran suport en l'aspecte emocional i en la cerca. Em sembla molt important fer activitats i aplicar programes d'educació i orientació en cas de desaparició, fer xerrades en tots els nivells educatius, laborals, i també als barris. Caldrà fer-ho arreu i difondre-ho en tots els nivells».

MIRH, cercadora de persones desaparegudes.

Jesús Albeiro (Colòmbia),
convidat de la Campanya 2026

«No n'hi ha prou amb silenciar
les armes: cal transformar
les causes de la pobresa i l'exclusió»

Mans Unides/Ma Jesús Pérez

El Chocó és un territori on pobresa, desigualtat i conflicte armat s'entrellacen i on es mostra com la falta d'oportunitats també alimenta la violència. En aquesta regió afro i indígena, una de les més diverses i alhora més abandonades de Colòmbia, les comunitats es continuen enfrontant amb el racisme estructural, la degradació ambiental i les disputes pel control del territori.

Text de MARIBEL MATEOS.
Departament de Comunicació.

El pare Jesús Albeiro Parra, acompanyant de processos comunitaris i defensor dels drets humans, participa en la Campanya 2026 de Mans Unides per recordar que la pau només és real quan es construeix amb les comunitats des del territori.

Pare, vostè parla de «pau integral». Què significa això per al Chocó?

Significa que la pau no es pot limitar al fet que cessin els trets. Al Pacífic colombià, la pau exigeix garantir drets econòmics, socials, culturals i ambientals; reconèixer els Plans de vida –eina de protecció col·lectiva i territorial de la qual disposen les comunitats indígenes– i l'etnodesenvolupament dels pobles afro i indígenes, i superar el racisme estructural que ha marcat aquestes regions. Una pau integral implica resoldre simultàniament el conflicte armat i el conflicte social: reparar les víctimes, cuidar el territori, enfortir l'autonomia comunitària i avançar cap a un Estat social de dret amb participació real de les comunitats.

Si la pau no depèn només de deixar les armes, quina relació té la violència amb la pobresa i la desigualtat? I com influeix en la vida de les comunitats afro i indígenes del Chocó?

A més de la violència armada, hi ha una violència silenciosa que neix d'estructures d'exclusió i desigualtat que han marcat el Pacífic durant generacions. És una violència que no sempre apareix als mitjans, però que es reflecteix en la falta d'oportunitats, en l'abandó estatal i en carències que moltes comunitats han hagut de normalitzar per poder sobreviure.

Tot això s'expressa en la precarietat dels serveis bàsics –salut, educació, habitatge, sanejament– i en la contaminació dels rius i els sòls per la mineria il·legal i el mercuri. La presència d'actors armats i el control territorial han generat un dolor intergeneracional, i l'absència de l'Estat agreuja l'exclusió i naturalitza el patiment. Així i tot, les comunitats sostenen la vida des de l'espiritualitat, la minga –treballs comunitaris col·lectius–, la pesca, els horts i les escoles locals, i defensen la seva cultura enfront d'un model que les margina.

Mans Unides/Mg Jesús Pérez

Mans Unides/Marta Carreño

Mans Unides/Mg Jesús Pérez

Mans Unides/Marta Carreño

En un territori tan ric com el Chocó, per què aquesta mateixa riquesa es pot convertir en una font de violència per a les comunitats?

Perquè quan la riquesa natural del territori és disputada, explotada o apropiada sense garantir drets col·lectius, es converteix en font de violència. El control armat sobre els rius, les selves i els minerals provoca amenaces, confinaments, desplaçaments i assassinats de líders comunitaris. Les comunitats afro i indígenes són tractades com a obstacles al «progrés», i la desigualtat s'agreuja per normes aplicades de manera desigual i pel racisme institucional. La despulla també trenca el teixit social i cultural; el territori és identitat, espiritualitat i memòria, i, en destruir-lo, se'n destrueix part de la vida col·lectiva.

Quins canvis necessita Colòmbia perquè la pau deixi de ser un discurs centralista i es pugui construir amb la gent?

Es requereix una veritable descentralització, amb decisions i recursos en mans de les regions. Les polítiques han de partir dels Plans de vida i del coneixement propi, amb el reconeixement de les diversitats culturals i la relació ancestral amb el territori. També cal una reforma del model extractiu i la garantia de justícia ambiental. La pau ha d'articular la reparació territorial, l'enfortiment de les economies pròpies i la participació efectiva. Sense una presència estatal digna i sense escoltar les comunitats, la pau continuarà sent un discurs distant.

Com canvia una comunitat quan té educació, terra o mitjans per viure dignament?

L'educació intercultural i crítica enforteix la consciència, el lideratge juvenil i les capacitats per defensar els drets. La terra, especialment en propietat col·lectiva, garanteix sobirania alimentària, autonomia i continuïtat cultural. L'organització comunitària permet prendre decisions, protegir el territori i sostenir la vida fins i tot enmig del conflicte.

Quan una comunitat pot viure i treballar al territori amb dignitat, es crea una base sòlida per a la pau.

Vostè ha rebut amenaces per la tasca que fa. D'on neix la força per continuar?

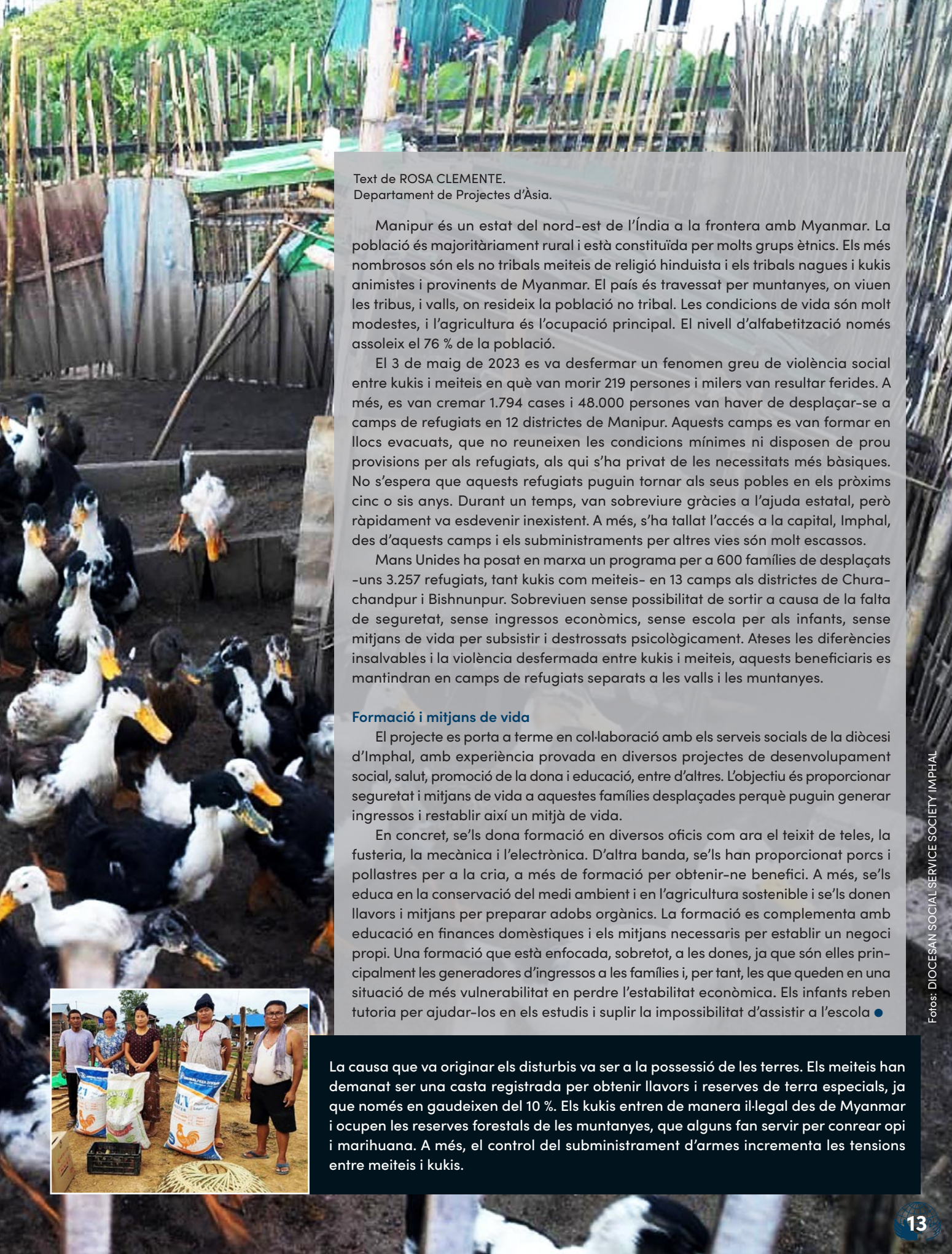
De la convicció que tota persona té dret a viure amb dignitat. Dels rostres de les víctimes, de les mares que lluiten, dels joves que somien a quedar-se al territori. La força també neix del caminar col·lectiu: la comunitat, les xarxes de suport i la solidaritat sostenen enmig del risc.

I de l'espiritualitat, que anima a cuidar la vida, a sembrar esperança i a celebrar-la fins i tot en els moments més difícils. Aquí es renova el sentit de la missió ●

Índia

Manipur: restablir la dignitat després de la violència

Després dels enfrontaments entre diferents grups ètnics el 2023, més de 48.000 persones van ser desplaçades de casa seva. Avui sobreviuen en camps de refugiats, oblidades per l'Estat i sostingudes només per la solidaritat.

Text de ROSA CLEMENTE.
Departament de Projectes d'Àsia.

Manipur és un estat del nord-est de l'Índia a la frontera amb Myanmar. La població és majoritàriament rural i està constituïda per molts grups ètnics. Els més nombrosos són els no tribals meiteis de religió hinduista i els tribals nagues i kukis animistes i provinents de Myanmar. El país és travessat per muntanyes, on viuen les tribus, i valls, on resideix la població no tribal. Les condicions de vida són molt modestes, i l'agricultura és l'ocupació principal. El nivell d'alfabetització només assoleix el 76 % de la població.

El 3 de maig de 2023 es va desfermar un fenomen greu de violència social entre kukis i meiteis en què van morir 219 persones i milers van resultar ferides. A més, es van cremar 1.794 cases i 48.000 persones van haver de desplaçar-se a camps de refugiats en 12 districtes de Manipur. Aquests camps es van formar en llocs evacuats, que no reuneixen les condicions mínimes ni disposen de prou provisions per als refugiats, als qui s'ha privat de les necessitats més bàsiques. No s'espera que aquests refugiats puguin tornar als seus pobles en els pròxims cinc o sis anys. Durant un temps, van sobreviure gràcies a l'ajuda estatal, però ràpidament va esdevenir inexistent. A més, s'ha tallat l'accés a la capital, Imphal, des d'aquests camps i els subministraments per altres vies són molt escassos.

Mans Unides ha posat en marxa un programa per a 600 famílies de desplaçats –uns 3.257 refugiats, tant kukis com meiteis– en 13 camps als districtes de Chura-chandpur i Bishnunpur. Sobreviuen sense possibilitat de sortir a causa de la falta de seguretat, sense ingressos econòmics, sense escola per als infants, sense mitjans de vida per subsistir i destrossats psicològicament. Ateses les diferències insalvables i la violència desfermada entre kukis i meiteis, aquests beneficiaris es mantindran en camps de refugiats separats a les valls i les muntanyes.

Formació i mitjans de vida

El projecte es porta a terme en col·laboració amb els serveis socials de la diòcesi d'Imphal, amb experiència provada en diversos projectes de desenvolupament social, salut, promoció de la dona i educació, entre d'altres. L'objectiu és proporcionar seguretat i mitjans de vida a aquestes famílies desplaçades perquè puguin generar ingressos i restablir així un mitjà de vida.

En concret, se'ls dona formació en diversos oficis com ara el teixit de teles, la fusteria, la mecànica i l'electrònica. D'altra banda, se'ls han proporcionat porcs i pollastres per a la cria, a més de formació per obtenir-ne benefici. A més, se'ls educa en la conservació del medi ambient i en l'agricultura sostenible i se'ls donen llavors i mitjans per preparar adobs orgànics. La formació es complementa amb educació en finances domèstiques i els mitjans necessaris per establir un negoci propi. Una formació que està enfocada, sobretot, a les dones, ja que són elles principalment les generadores d'ingressos a les famílies i, per tant, les que queden en una situació de més vulnerabilitat en perdre l'estabilitat econòmica. Els infants reben tutoria per ajudar-los en els estudis i suplir la impossibilitat d'assistir a l'escola ●

La causa que va originar els disturbis va ser a la possessió de les terres. Els meiteis han demanat ser una casta registrada per obtenir llavors i reserves de terra especials, ja que només en gaudeixen del 10 %. Els kukis entren de manera il·legal des de Myanmar i ocupen les reserves forestals de les muntanyes, que alguns fan servir per conrear opi i marihuana. A més, el control del subministrament d'armes incrementa les tensions entre meiteis i kukis.

Més que un programa educatiu

«Mestre a casa»: l'educació que resisteix al camp hondureny

ACOES

Text d'IRENE HERNÁNDEZ-SANJUÁN.
Departament de Comunicació.

Escaneja el QR per
veure el vídeo

És dissabte al matí i la pluja no dona treva a Santa Elena, un municipi rural ubicat al departament de La Paz, al sud-oest d'Hondures. El fang espès ja cobreix els camins, però en Daniel, de 14 anys, avança decidit. Avui té classes, i no es pot permetre faltar. És l'únic dia de la setmana que pot assistir a l'escola.

La resta dels dies, en Daniel, que fa vuitè grau i somia a ser metge, ajuda el pare a la milpa –sistema agrícola tradicional de l'Amèrica Central–, com molts infants de la seva edat en aquesta zona agrària, on la vida gira entorn del blat de moro i els fesols.

A Santa Elena, on els conflictes territorials amb El Salvador es van estendre fins al 1992, l'accés als serveis bàsics continua sent un repte, i l'educació no és l'excepció. La pobresa, el desplaçament forçat, el narcotràfic i la crisi climàtica –que ha tornat impredecibles les pluges i ha malmès les collites– han fet que anar a l'escola sigui, per a molts, un privilegi fora del seu abast.

Però enmig d'aquestes dificultats, una iniciativa ha marcat la diferència. Es tracta de **Mestre a casa**, un programa impulsat des de 1992 per l'Institut Hondureny d'Educació per Ràdio (IHER) i enfortit per l'organització ACOES, liderada pel pare Patricio Larrosa. L'objectiu: **portar educació de qualitat als racons més apartats del país.**

«És una solució real per a zones on no hi ha escoles o on l'accés és extremament difícil», expliquen des d'ACOES. El 2024, prop de 1.400 estudiants de comunitats rurals van participar en el programa, que els brinda suport acadèmic i esperança de futur.

En Daniel pot continuar els estudis gràcies a aquest programa. El funcionament és senzill, però eficaç. Els mestres viatgen cada setmana fins a comunitats apartades per acompanyar els alumnes, guiar-los en les tasques i garantir que no abandonin l'escola.

El programa busca garantir que els infants i els joves s'involucrin més en el desenvolupament rural a través de la formació acadèmica i de l'educació en valors com la igualtat, els drets de les dones, la participació local, etc. A més, persegueix sensibilitzar els estudiants en la necessitat i en l'oportunitat de disposar de més habilitats i competències per millorar les seves vides i les de les seves famílies i la comunitat.

Des del 2016, Mans Unides dona suport i contribueix a l'expansió i la sostenibilitat d'aquesta iniciativa.

Per al Daniel, i molts altres infants de Santa Elena, **Mestre a casa** és més que un programa educatiu. És l'oportunitat de canviar el seu destí. És la possibilitat de somiar, fins i tot quan la realitat sembla posar-ho tot en contra ●

Pau i desenvolupament: el desenvolupament, el nou nom de la pau

En aquest article, explorarem les connexions profundes que hi ha entre pau i desenvolupament partint de les diferents dimensions de la violència per plantejar algunes línies d'acció de la nostra organització entorn de la pau, sobretot en referència als països del Sud.

Mans Unides/Javier Cuadrado

Amb el lema «Declara la guerra a la fam» –que recorda aquell «Declarem la guerra a la fam» recollit al final del Manifest de la Unió Mundial d'Organitzacions Femenines Catòliques (UMOFC) fet públic el 2 de juliol de 1955–, Mans Unides inicia una nova campanya que busca posar l'accent sobre el desenvolupament just com a camí per a la pau. Partim de la premissa defensada per Benedicte XVI, per a qui «combatre la pobresa és construir la pau». D'alguna manera, és un principi que reprèn una visió ja plantejada per Pau VI i que constitueix part del titular d'aquest article: «El desenvolupament és el nou nom de la pau» (Pau VI, *Populorum progressio*, 1967).

En aquesta reflexió, partim de la realitat del nostre món, qualificat pel secretari general de les Nacions Unides, António Guterres, d'un «món fet miques» el 2017 i, el 2025, d'un «món en guerra que clama pau».¹

EL MÓN ACTUAL: QUAN LA PAU ÉS UNA CLARA EXCEPCIÓ

En aquest moment en què compartim aquestes reflexions, la violència i les guerres persisteixen i amenacen la supervivència de bona part de la humanitat. El mateix *Índex global de pau 2025*, publicat per l'Institut per a l'Economia i la Pau (IEP), ens aporta dades que confirmen el fet que el món està deixant de ser un lloc pacífic.

La primera troballa alarmant de l'informe és l'increment dels conflictes en quantitat i intensitat. Actualment, 78 països estan involucrats en guerres més enllà de les seves fronteres; una violència armada més gran que reflecteix, sens dubte, un debilitament progressiu dels mecanismes multilaterals de resolució de conflictes. Tot i que alguns titulars se centren en Ucraïna i Palestina, hi ha 59 conflictes armats actius al món,

la xifra més elevada des de la Segona Guerra Mundial, i tres més que l'any passat. Per tant, hi ha més conflictes, armes, polarització i enfrontaments invisibilitzats en molts racons del planeta.

A més de menys pacífic, el món –segons l'*Índex global de pau 2025*– també és menys capaç de construir pau. Així, en termes d'inversió per a la construcció i el manteniment de la pau, el panorama és desolador. La despesa global destinada a aquesta partida va ser tot just de 47,2 mil milions de dòlars el 2024, que representa només el 0,52 % de la despesa militar

Hi ha 59 conflictes armats actius al món, la xifra més elevada des de la Segona Guerra Mundial, i tres més que l'any passat.

mundial ajustada per paritat de poder adquisitiu, que es va disparar fins a una xifra rècord de 2,7 bilions de dòlars.

En termes de participació de la societat civil i sobretot de presència de les dones, el panorama tampoc és gaire encoratjador, ja que es veuen pràcticament excloses de les ja escasses negociacions de pau que hi ha al món. Només una conversa de pau de cada deu va incloure dones el 2024. A més, durant els conflictes, hi ha quatre vegades més dones i nenes assassinades, i el nombre de casos de violència sexual relacionats amb conflictes documentats per les Nacions Unides ha augmentat un 87 % en dos anys (*Informe del secretari general de les Nacions Unides 2025*).

¹ Cfr.: «Un mundo en guerra clama por paz»:
<https://news.un.org/es/story/2025/09/1540474>

Mans Unides/Alfonso d'Ors de Blas

Mans Unides/Mª Eugenia Díaz

En conseqüència, els acords de pau ja no són la sortida més comuna, sinó una raresa. Només el 4 % de les guerres acaba en acords negociats.

Evidentment, no es tracta que ens perdem en un garbuix de xifres i dades. El que és rellevant és que som davant de milions de vides atrapades entre armes, víctimes de violències, pors i commocions. Cada xifra ens reenvia al final cap a realitats que ens parlen de morts, discapacitats i traumes; d'interrupció de mitjans de vida i processos de producció, que afecten la seguretat alimentària; de destrucció d'infraestructures essencials (habitatges, escoles, hospitals); de desplaçaments forçats massius. Però la conseqüència més gran de la violència (sobretot l'armada) és, sens dubte, la vinculació amb la pobresa i la fam: els conflictes violents reverteixen sobtadament dècades de progrés en la reducció de la pobresa; la fam i la pobresa acaben obrint de nou les portes a la violència. Així, es calcula que 1.100 milions de persones viuen en pobresa multidimensional aguda a escala mundial, més de la meitat de les quals són infants. Gairebé el 40 % (455 milions) d'aquestes persones viuen en països en guerra, en situació de fragilitat o amb nivells baixos de pau. La taxa de pobresa en països afectats per la guerra (34,8 %) és significativament més elevada que en països no afectats (10,9 %), segons l'*Índex global de pobresa multidimensional (IPM) 2024*.

Aquest mapa –en què bona part de la humanitat viu en tensió permanent i amb inquietud– ens porta a una pregunta inevitable: què hi ha darrere de la conflictivitat armada que està convertint molts racons del planeta en veritables inferns? Tot i que difícils, múltiples i connectades, les causes principals del drama que hem descrit giren gairebé sempre entorn de tres factors principals que s'haurien de tenir en compte en les estratègies de construcció o reconstrucció d'una pau duradora. El primer factor és la pretensió de **concentració absolutista del poder polític** lligat a altres qüestions com les demandes

d'autogovern, el control geoestratègic o agendes politicoreligioses fonamentalistes, que inclouen persecucions contra altres confessions com la cristiana. El factor següent té a veure amb l'**apropiació de riqueses i recursos naturals**, indispensables per al desenvolupament incliusiu de persones i pobles. L'últim gran factor fa referència a **la fam i la pobresa**. Ho vam viure, per exemple, entre el 2010 i el 2012, amb l'anomenada Primavera Àrab. I ho vivim ara amb el descontentament de joves de

Es calcula que 1.100 milions de persones viuen en pobresa multidimensional aguda a escala mundial, més de la meitat de les quals són infants. Gairebé el 40 % (455 milions) d'aquestes persones viuen en països en guerra.

l'anomenada generació Z, que reclamen millors condicions de vida en llocs tan dispars com el Nepal o el Perú, passant per d'altres com Indonèsia, les Filipines, Madagascar, Kenya, el Marroc o el Paraguai. Atès que la fam i la pobresa són de vegades un caldo de cultiu de conflictes, especialment en països amb institucions poc democràtiques i economies gens inclusives.

Més que fer-nos caure en un pessimisme que ens podria paraitzar, el nostre objectiu ha estat simplement fer-nos conscients de l'envergadura que la violència en general –i l'armada en particular– està adquirint al món avui. A més, no es limita als camps de batalla. Allí on n'hi ha, aconsegueix de manera irremeiable que la vida quedi hipotecada, la infància destrossada, la dignitat humana negada i la terra devastada.

Mans Unides/Carmen Santalaya

DESENVOLUPAMENT JUST: UN CAMÍ D'ESPERANÇA PER A LA PAU AL MÓN

Definir la pau és complicat i alhora summament important. En aquesta tasca complexa, una idea clau s'imposa avui dia per a la construcció de societats pacífiques. Es tracta de l'aposta generalitzada per la «pau positiva», entesa no només com a absència de guerra, sinó com a presència de justícia, institucions sòlides, accés a informació veraç, oportunitats per a cada persona i poble (Índex global de pau 2025). Mans Unides també s'acull a aquesta visió, que, a escala teòrica, s'arrela en la proposta de Johan Galtung, gran inspirador de la construcció de pau. Aquest sociòleg i matemàtic noruec va considerar que el repte de la pau havia d'arrencar d'una anàlisi profunda de la realitat del conflicte per entendre'n la multidimensionalitat. Així, en el seu conegut «triangle de la violència», va posar en evidència que aquesta podria adoptar la forma de **violència directa**, en referència a accions agressives com ara conflicte armat o coacció; **estructural**, en consideració a les estructures polítiques, econòmiques i socials injustes (pobresa, fam, privació de recursos bàsics, exclusió), i **cultural**, en relació amb els mecanismes que justifiquen la desigualtat i la submissió (ideologies xenòfobes, racisme, ultranacionalismes, classisme, etc.). A partir d'aquest horitzó, Johan Galtung proposa una visió de la pau summament necessària per al món d'avui. Segons ell, cal defensar la «pau negativa», entesa com l'absència de violència directa. Però, sobretot, cal construir la «pau positiva», que persegueix anul·lar tota expressió de la violència estructural i cultural, amb el foment de la justícia social, la vigència dels drets humans i la construcció d'una convivència basada en la governabilitat democràtica, mitjançant les vies de l'autonomia, del diàleg, de la solidaritat i de la inclusió.² Aquesta comprensió

de la pau n'ofereix, sens dubte, un enfocament més complet, en considerar les causes subjacents de la violència, com ara el control del poder, les desigualtats o l'exclusió, i en plantejar una vinculació intrínseca entre societats pacífiques i equitatives. Així, la pau genuïna, més enllà d'una mera absència de guerra, posa de manifest la necessitat d'una prosperitat compartida, d'un entorn de vida digna per a tot ésser humà i tot poble. Evidentment, aquesta pau ni és automàtica ni és per sempre. Cal defensar-la, invertir-hi, construir-la, mantenir-la.

La pau genuïna, més enllà d'una mera absència de guerra, posa de manifest la necessitat d'una prosperitat compartida, d'un entorn de vida digna per a tot ésser humà.

Altrament, acaba desapareixent per la força de les violències.

Per a Mans Unides, la pau positiva o perfecta coincideix senzillament amb un «Sí a la vida», que promou i manté un món de reconciliació, de convivència, de justícia i de desenvolupament sostenible i inclou que garanteixi la dignitat de tot ésser humà.

Sens dubte, es tracta d'una visió que s'arrela en la Sagrada Escriptura, on, fins i tot amb tota la complexitat i els matisos que adopta el terme, la paraula pau (shalôm) té el significat principal d'una relació de concòrdia de l'ésser humà amb el Creador, dels éssers humans entre ells i d'aquests amb el planeta que els acull. Des d'allí, acaba tenint altres significats derivats com a fórmula de benedicció, salutació o comiat; també com a absència de conflictes i sobretot com a justícia.

² Hi ha perspectives que afegeixen la idea de la pau imperfecta.

Mans Unides/Javier Cuadrado

Maquita/Josép Vecino

FAM I CONFLICTES

L'ensenyament abundant del magisteri sobre la pau també en recull aquest enfocament holístic. En efecte, per sobre d'una mera absència de guerres, l'Església no deixa d'insistir que la veritable pau, fundada en Déu, remet a la construcció d'un món basat en la reconciliació, la solidaritat i la justícia. Així, abandonant l'adagi romà «Si vols la pau, prepara la guerra», traduït avui en «Lliura la guerra per evitar la guerra», Pau VI, el Dia de la Pau de 1972, va proposar una altra visió avui irrenunciable: «Si vols la pau, treballa per la justícia». En aquesta mateixa línia, però de manera més explícita, va considerar el papa Francesc que «els qui pretenen pacificar una societat no han d'oblidar que la inequitat i la falta d'un desenvolupament humà integral no permeten generar pau. En efecte, sense igualtat d'oportunitats, les diverses formes d'agressió i de guerra trobaran un caldo de cultiu que tard o d'hora en provocarà l'explosió. Quan la societat –local, nacional o mundial– abandona a la perifèria una part de si mateixa, no hi haurà programes polítics ni recursos policials o d'intel·ligència que puguin assegurar indefinidament la tranquil·litat. Si s'ha de tornar a començar, sempre serà des dels últims» (*Fratelli tutti*, 235).

La mateixa comunitat internacional –tot i que potser sense prou tenacitat– continua considerant la construcció de la pau positiva com el repte més gran per assegurar un millor present i futur de la humanitat. Així, l'Agenda 2030, que es presenta com «un pla d'acció en favor de les persones, el planeta i la prosperitat», ho deixa ben clar. «Estem decidits a propiciar societats pacífiques, justes i inclusives que estiguin lliures del temor i la violència. No hi pot haver desenvolupament sostenible sense pau, ni pau sense desenvolupament sostenible» (Agenda 2023, preàmbul). Aquesta aposta per la pau s'ha concretat en l'ODS 16, que planteja la necessitat de «promoure societats pacífiques amb l'impuls d'un desenvolupament sostenible per a tota la humanitat per eliminar o reduir signi-

- Es calcula que més de 52 milions d'infants de països afectats per conflictes estan sense escolaritzar. (UNICEF, 2024)
- Almenys quatre de cada deu conflictes interns en països registrats els últims 60 anys han tingut relació amb l'explotació dels recursos naturals. (ONU, 2024)
- Al món, 1.100 milions de persones viuen en pobresa extrema, i uns 455 milions viuen en països en guerra o en situació de fragilitat. (PNUD, 2024)
- Quatre de les deu crisis alimentàries més grans en termes de prevalença (Sudán, Gaza, Haití i Rep. Centreafricana) van ser causades fonamentalment pels conflictes i la inseguritat. (*Informe mundial sobre les crisis alimentàries, 2025*)
- Una de cada vuit persones va estar exposada a conflictes el 2024, any en què la violència política va augmentar un 25 % respecte a l'any anterior. (ONG Armed Conflict Location and Event Data)

Mans Unides/Javier Mármol

Mans Unides/Covadonga Suárez

ficativament totes les formes de violència; facilitar l'accés a la justícia per a tothom i consolidar els estàndards mínims d'una governabilitat democràtica, i crear institucions responsables i inclusives a tots els nivells», per tal d'assegurar els serveis bàsics i evitar xacres com la corrupció o el suborn.

En conseqüència, parlar de pau –d'una pau duradora– significa construir un desenvolupament just, inclusiu i sostenible que posi fi a xacres com la fam, l'analfabetisme, l'atur, la immigració forçosa, l'explotació laboral, la infància trencada per l'abandó, la violència familiar, la prostitució, el tràfic, etc. És dissenyar i mantenir sistemes democràtics de redistribució de la riquesa basats en la justícia social i el bé comú que limitin les ànsies d'acaparament dels recursos comunitaris. Atès que no hi ha pau si no hi ha treball digne; si les persones no disposen d'un habitatge; si bona part de la humanitat passa fam; si la salut no queda garantida per a tothom; si no hi ha una educació de qualitat que doni esperança de futur a la joventut. La justícia social esdevé així un dels principis fonamentals per a la convivència pacífica dins i entre les nacions.

EL COMPROMÍS PER LA PAU A MANS UNIDES

Mans Unides porta 67 anys treballant amb comunitats profundament vulnerables a la violència, sigui directa, estructural o cultural. D'aquesta experiència històrica sorgeix la visió de la pau de l'organització, que descansa sobre una triple convicció almenys: **la pau és un repte universal i urgent que no pot esperar; és una responsabilitat compartida, tot i que diferenciada, i és resultat d'un desenvolupament inclusiu que no deixa ningú en l'oblit.**

Mans Unides considera que la pau no pot esperar perquè la dignitat no pot esperar. Sempre ens ha mogut la convicció que la pau no és un privilegi reservat per a alguns éssers

humans i postergat per a d'altres. Davant la carn ferida de milions de persones i pobles, davant els somnis truncats de societats senceres per la violència, no podem apartar la mirada. Sorgeix la tasca urgent d'ajudar a silenciar les armes, posar fi al patiment, reconstruir ponts, especialment en el cas d'aquests conflictes oblidats, però sempre actius i letals, que segueixen les vides de milions d'éssers humans de cap a cap del planeta. Aquesta convicció explica la nostra participació en campanyes històriques de mobilització social com ara «Prohibició de mines», «Deute extern», «Ni una gota de sang

**La pau és un repte universal i urgent
que no pot esperar; és una responsabilitat
compartida, tot i que diferenciada,
i és resultat d'un desenvolupament
inclusiu que no deixa ningú en l'oblit.**

al meu mòbil» (coltan), «Adeu a les armes», «Dividend de pau, invertir en pau», etc. Així mateix, fa comprensible el nostre Trienni de la pau (2001-2003), amb les seves campanyes de gran profunditat: «Si vols la pau, defensa la justícia» (2001), «Si vols la pau, rebutja la violència» (2002) i «El desenvolupament, camí per a la pau» (2003). I avui, dins el context del Jubileu 2025, justifica que continuem clamant a favor d'una pau veritable en tots els racons del món.

Els horrors de la violència i de les guerres al nostre voltant ens colpeixen i ens poden fer pensar que l'ésser humà és violent per naturalesa i que, per tant, no hi ha res a fer. Però a Mans Unides defensem més aviat la idea que la pau mundial és un objectiu assolible que només requereix un

Barmer

Mans Unides/Marta Carreño

compromís global. Atès que la pau és una responsabilitat compartida, tot i que diferenciada, que també ens interpel·la com a societat civil, tenint en compte sobretot la falta de compromís de les classes polítiques actuals. La pau positiva és un pla de present i futur compartits per vèncer les violències i construir un món en què les generacions presents i futures puguin, en qualsevol racó del món, viure en un entorn segur i digne. Per això, Mans Unides fa seva la idea que l'educació per a la pau, la solidaritat i la indignació és decisiva. Com diu la UNESCO en l'acta constitutiva: «Les guerres neixen en la ment dels homes, i és en la ment dels homes on cal bastir els baluards de la pau». Dins d'aquest context educatiu, Mans Unides s'esforça especialment a **recordar l'existència de conflictes oblidats**, molts dels quals estan vinculats a altres qüestions com el rearmament o el comerç d'armes; **transmetre la idea que un món en pau és sobretot un món de justícia**, de protecció dels drets, de foment de condicions de vida digna per a tota persona, i **compartir valors rellevants per a una convivència pacífica**: la cooperació, la fraternitat, la justícia social, la cura de la creació o la protecció dels drets humans. Al final, la pau no depèn només dels governs, sinó també de la nostra actitud cap a la vida i d'accions individuals. Per això, Mahatma Gandhi deia que «No hi ha camí per a la pau, la pau és el camí». I per als creients, Pere Casaldàliga insistia que «La pau cristiana és una pau que no ens deixa en pau».

Les dècades de treball amb les comunitats del Sud global ens han fet veure a Mans Unides que la veritable pau requereix estratègies de desenvolupament digne. No pot ser un món en pau on bona part de la humanitat ja no es considera un «exèrcit d'aturats de reserva», sinó éssers humans sobrants, descartables. D'aquí la importància dels projectes que acompanyem, que van en la línia de fomentar el desenvolupament de les persones i les comunitats i evitar l'exclusió social, l'aprofundiment de les desigualtats econòmiques, la vulneració de

drets humans, o l'increment de la fam i la pobresa. Així, els deu últims anys, només en la temàtica de drets humans i societat civil, que té una gran rellevància en la construcció de la pau, la nostra organització ha donat suport a gairebé **700 iniciatives**, amb un import de prop de **50 milions d'euros**. Això és fruit de la solidaritat de moltes persones i institucions, amb l'objectiu noble de crear esperança en països tan diversos com l'Índia, l'Iraq, Jordània, el Líban, Palestina, Síria, Colòmbia,

Com diu la UNESCO en l'acta constitutiva: «Les guerres neixen en la ment dels homes, i és en la ment dels homes on cal bastir els baluards de la pau».

la Costa d'Ivori, Etiòpia, Angola, Moçambic, Mali, Somàlia, el Sudan del Sud, el Txad, Kenya, la República Democràtica del Congo, la República Centreafricana, el Sudan, Togo o Burkina Faso. La vida i el desenvolupament no poden esperar que cessin els combats. Fins i tot enmig de la violència, Mans Unides continua al costat de les comunitats i participa en reptes tan complexos com ajudar les persones i les comunitats a suportar el trauma de la guerra; protegir-ne els ja fràgils mitjans de vida; salvar les oportunitats socioeconòmiques que els queden; crear condicions que permetin el retorn de les persones desplaçades, i reparar les infraestructures malmeses, com també enfortir la governança, l'Estat de dret i el respecte pels drets humans des de l'enfortiment d'organitzacions de la societat civil.

Maquita/Josép Vecino

Així, la pau no és un regal. És més aviat un esforç permanent que troba la raó de ser en una empatia que ens fa rebels enfront les injustícies, la pobresa i la fam.

CONCLUSIÓ

Aquesta reflexió ha pretès, simplement, posar de manifest la connexió profunda que hi ha entre pau veritable i dignitat de la vida, que troba una de les manifestacions principals en

«El món té set de pau», va dir el papa Lleó XIV recentment. Va clamar: «Prou! És el crit dels pobres i de la terra. No podem acceptar que la guerra continuï modelant la història».

el foment d'una prosperitat compartida, d'un «desenvolupament amb ànima» centrat en les persones. Enguany, farem valer aquesta idea que, tot i que sembli nova, ja es troba recollida en diverses afirmacions tant del magisteri com de les nostres campanyes anteriors: «Si vols la pau, defensa la vida», «Si vols la pau, surt a l'encontre del pobre», «Combatre la pobresa, construir la pau», «Si vols la pau, defensa la justícia», «Si vols la pau, rebutja la violència», «El desenvolupament, camí per a la pau».

Avui, la situació és complexa. «El món té set de pau», va dir el papa Lleó XIV recentment. Va clamar: «Prou! És el crit dels pobres i de la terra. No podem acceptar que la guerra continuï

CEHPRODEC

modelant la història». Però també va parlar d'esperança en el canvi perquè «Només la pau és santa». D'aquí, aquesta crida adreçada a cada persona: «El diàleg, la negociació, la cooperació poden afrontar i resoldre les tensions que s'obren en les situacions conflictives. Han de fer-ho! Hi ha els àmbits i les persones per fer-ho» (missatge del papa Lleó XIV durant la trobada internacional Religions i Cultures) ●

Departament d'Estudis i Documentació

Un pacte d'esperança davant la «globalització de la impotència»

Compromís sinodal en l'era de Lleó XIV

La visita a Mans Unides de **Flaminia Vola** i **Irene Ioffredo**, representants del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral (DSDHI), ha **renovat el compromís de treballar juntament amb l'Església** en la construcció de fraternitat i sinodalitat, per acompanyar les comunitats més vulnerables. Creat pel papa Francesc el 2016, el Dicasteri promou la justícia, la pau, la solidaritat i la cura de la creació.

En un món marcat per **conflictes armats, la desigualtat creixent i l'emergència climàtica**, el missatge del Dicasteri és clar. Vola i Ioffredo van recordar que «**el desenvolupament humà només és possible si es construeix en comunitat**: cal escoltar les esglésies locals, reconèixer-ne els desafiaments i donar esperança a les noves generacions».

El Dicasteri adverteix que no podem caure en la resignació ni en el que el papa Lleó XIV ha definit com «**la globalització de la impotència**». Davant la idea que «no hi ha res a fer», l'Església insisteix que «**la fraternitat, la solidaritat i el treball conjunt són la base per garantir que totes les persones puguin viure amb dignitat**».

Sinodalitat: de respostes fetes a l'acompanyament

La sinodalitat és, en poques paraules, caminar junts. Implica que l'Església no treballa des de dalt, sinó que escolta les comunitats, en comparteix els problemes i n'acompanya les solucions.

Les representants van insistir que és «una manera de ser Església»:

- Es tracta de «**caminar al costat de les esglésies locals**, escoltar-ne els desafiaments, reconèixer les solucions que ja han trobat i **compartir bones pràctiques** que permetin superar junts els obstacles que frenen el desenvolupament humà integral».
- Aquest enfocament implica «passar d'una visió assistencialista a una **dinàmica d'acompanyament real**».
- Implica «**diàleg amb les xarxes eclesials**, treball en comú amb els socis locals i la capacitat d'aprendre de l'experiència dels qui ja afronten reptes socials, culturals o humanitaris als seus territoris».

El Dicasteri va subratllar **la importància d'acompanyar els joves en comunitat** i ajudar-los a «transformar les seves inquietuds en compromís».

La fe, segons el papa Lleó XIV, «no es pot viure com una devoció privada, sinó com una crida a viure els desafiaments i les preguntes en comú, sostinguts per una comunitat que escolta, cuida i acompanya».

Davant la «globalització de la impotència», **Mans Unides es reafirma en la missió d'acompanyar processos de desenvolupament** que neixen de l'escolta, el compromís i la participació. Perquè, com va recordar el Dicasteri, «la història no l'escriuen només els poderosos, sinó també els humils» ●

Mans Unides/Javier Marmol

Taula de la Fam

Fam, sobirania alimentària i dret a l'alimentació: el gran desafiament del segle XXI

La fam és la manifestació més dramàtica dels problemes socioeconòmics, de governança i mediambientals que afronta actualment la humanitat. Per què, malgrat els esforços i tenir prou aliments i recursos, hi continua havent fam al món? Quins són els reptes amb els quals ens enfrontem per aconseguir que alimentar-se esdevingui un dret sense condicions?

Text de ROSA Mª GRANERO. Departament de Comunicació.

Amb motiu del Dia Mundial de l'Alimentació, Mans Unides va organitzar una jornada els objectius de la qual van ser **abordar**, a través de dues taules rodones, les causes que expliquen la persistència del problema de la fam al segle XXI i impedeixen el dret a l'alimentació; **debatre** sobre les principals iniciatives internacionals de cooperació per resoldre aquest problema, i **reflexionar** sobre els desafiaments i els reptes amb els quals ens enfrontem com a societat per posar fi a la fam, la pobresa i la desigualtat al món.

Per fer-ho, van participar en la jornada convidats experts provinents de l'àmbit públic, iniciatives privades i de l'economia social i solidària, amb els quals vam analitzar les causes estructurals d'aquesta injustícia i vam posar en relleu que, malgrat que el planeta produeix prou aliments per a 11.000 milions de persones, al voltant de 673 milions de persones continuen passant fam al món.

La persistència de la fam al món

Fidèle Podga, coordinador del Departament d'Estudis de Mans Unides i moderador de la taula «La persistència de la fam al món», va recordar que la fam no és fruit de l'escassetat, sinó d'un model econòmic que genera desigualtat i exclusió. Katty Cascante, professora de la Universitat Complutense i presidenta de REEDES, va explicar que la fam ha desaparegut del focus mediàtic per la successió de crisis –climàtica, bèl·lica, tecnològica– que desvien l'atenció d'un problema estructural i urgent. A més, Cascante va fer una crítica del sistema alimentari global actual, «que consisteix en la mercantilització dels aliments, domini de grans empreses i finançament i homogeneïtzació del consum». En la seva intervenció, Vega Díez, directora de Cooperació Internacional del CERAI, va defensar la sobirania alimentària com el dret dels pobles a decidir què produeixen i com ho fan. «Quan els aliments esdevenen un bé especulatiu,

se'n trenca el valor nutritiu i social», va assenyalar, i va denunciar un model que empobreix el món rural i degrada el medi ambient. **Luis Felipe Artica**, director d'IDMA-HUÁNUCO, soci local de Mans Unidas al Perú, en la seva intervenció va afirmar que l'agroecologia és ciència, pràctica i moviment social, a més de revalorar sabers i empoderar les dones. «Al Perú, on 16,6 milions de persones no tenen un accés físic a l'aliment, l'agricultura familiar sosté el 90 % dels aliments que es consumeixen».

Grans desafiaments per garantir el dret a l'alimentació

El coordinador del Departament d'Incidència i Aliances de Mans Unidas i moderador d'aquesta segona taula, **Marco Gordillo**, va subratllar que l'aliment no es pot continuar tractant com una mercaderia, sinó com un dret humà universal. **Ana Regina Segura**, cap de Desenvolupament Rural i Seguretat Alimentària de l'AECID, d'altra banda, va aportar una visió tècnica:

«Gairebé 700 milions de persones pateixen desnutrició crònica. Els sistemes alimentaris actuals no són sostenibles ni saludables ni accessibles». Va explicar sis línies estratègiques per a un canvi real: agricultura familiar, agroecologia, protecció social, nutrició adequada, sostenibilitat i bona governança. També hi va participar la camperola peruana **Santiago Serafín**, presidenta de la comunitat de Cachuna, que va compartir una mirada esperançadora sobre l'agroecologia. Va demanar inversió pública i reconeixement per als sabers locals i ancestrals que sostenen l'alimentació de milers de famílies. **Gabriel Ferrero**, assessor del Banc Mundial i expresident del Comitè de Seguretat Alimentària de l'ONU, va alertar que els sistemes alimentaris actuals són responsables d'un terç de les emissions globals. «Transformar el sistema alimentari trigarà més de 15 anys», va assegurar, i va insistir en la necessitat

d'abordar la desigualtat, la pobresa i els conflictes com a causes de fons. Per a **Valeria Pasarín**, especialista de la FAO, el dret a l'alimentació ha de ser exigible davant els Estats, no només un compromís moral.

Un compromís compartit

La presidenta de Mans Unidas, **Cecilia Pilar**, va tancar la trobada amb una crida a l'acció: «Posar fi a la fam exigeix la implicació de tots: governs, institucions, societat civil i cadascun de nosaltres».

El debat va deixar clara una conclusió: la fam no és només una falta d'aliments, sinó una expressió d'injustícia estructural. Superar-la requereix transformar els sistemes de producció i consum, tornar el poder als qui conreen la terra i garantir l'accés universal a una alimentació digna, saludable i sostenible ●

DADES MÉS RELLEVANTS

- Al voltant de 673 milions de persones passen fam al món.
- El planeta produeix aliments per a 11.000 milions de persones.
- Els sistemes alimentaris generen un terç de les emissions globals.

Jornades de Formació 2025 a El Escorial

Del 17 al 19 d'octubre, Mans Unides va celebrar a El Escorial una de les cites més especials de l'any: les jornades anuals de formació. Més de 300 treballadors i voluntaris d'arreu d'Espanya es van reunir per compartir aprenentatge, convivència i missió. Un trobada inspiradora en què es va reflexionar sobre la pau, la igualtat i el compromís solidari, amb ponències, tallers i testimonis des de diferents llocs del món. Va ser una gran ocasió per compartir experiències i inquietuds i també sentir que cada delegació és una part imprescindible de Mans Unides •

Text de ROSALINA SEGOVIA. Delegada de Mans Unides Cadis.

Les Jornades de Formació són una data al calendari que espero amb il·lusió. Són el moment de retrobar-se amb voluntaris d'altres delegacions i de gaudir dels continguts de les xerrades, els tallers, els treballs, les eucaristies i les estones escasses, però meravelloses, de descans per compartir. Els testimonis dels socis locals (enguany l'auditori es va posar dempeus amb el germà George, d'Alepo), sense oblidar-me de la presentació dels viatges dels voluntaris que visiten els projectes que financem i en tornar ja no són els mateixos, et remouen fins a l'últim racó del cor. Som una gran família i la nostra feina es tradueix en un canvi real en milers de persones. No ens podem quedar indiferents, i ha de ser sempre un motiu per animar-nos en moments de desànim, quan ens sembla impossible fer el que ens agradaria i pensem que no podem fer-ho sols... Perquè no estem sols. Som milers de voluntaris amb activitats, idees, il·lusions, propostes i mitjans molt diferents que per uns dies es fonen per aprofitar l'experiència dels altres, en aquesta tasca comuna de lluitar contra la fam i la desigualtat. Així que, si encara no ho has fet, no faltis a les pròximes Jornades de Formació. Aquestes Mans, sempre Unides! •

«Aquestes Mans, sempre Unides!»

Grup de voluntaris durant les Jornades de Formació pertanyent a les delegacions de Mans Unides a Andalusia.

Medalla d'Or per a Mans Unides de Valverde del Camino

L'Ajuntament de Valverde del Camino (Huelva) va lliurar les **Medalles d'Or 2025**, un reconeixement que distingeix persones i col·lectius que contribueixen de manera significativa al prestigi i la identitat del municipi. La **comarca de Valverde del Camino de Mans Unides Huelva** va ser guardonada per la tasca solidària. Va recollir el premi la responsable de la comarca, **Lola Rivera Capado** ●

Premi a la delegació de Granada

La delegació de **Mans Unides Granada** ha rebut el **Premi Sirenita**, atorgat per l'Autoritat Portuària i el Reial Club Nàutic de Motril, que reconeix «la trajectòria social, humanitària i professional en benefici del desenvolupament de Motril, la comarca i la província de Granada». Va recollir el guardó **Susana Salvador**, tressorera de la delegació de Granada ●

Reconeixement a Mans Unides Lleida

El setembre del 2025, es va celebrar el 30è aniversari de la Regidoria de Cooperació de l'Ajuntament de Lleida, un acte que va posar en valor les entitats i les persones que han contribuït a enfortir la cooperació municipal lleidatana.

En aquest marc, **Mans Unides Lleida** va ser reconeguda, i es va retre un homenatge afectuós a **Paquita Deltell**, delegada de Mans Unides a Lleida (1994-2000), que amb 85 anys continua lluitant per un món més just ●

«Servir és el camí de la felicitat i la santedat»

Text d'**IRENE CALDERÓN**. Delegada de Mans Unides Astorga.

Fa un any vaig rebre la proposta de ser delegada d'Astorga. Va arribar com ha arribat tot en la meua relació amb aquesta gran família: sense buscar-ho. Però després de meditar-ho i consultar-lo amb la família, vaig decidir acceptar.

És un gran honor, però també una gran responsabilitat. No soc d'Astorga, era la responsable d'una comarca, i tot i que comporta la seva feina, soc conscient que la delegació és molt extensa i cal fer molts quilòmetres i moltes trucades per atendre totes les necessitats.

Només li demano a Déu estar a l'altura d'aquest nou repte, treballar per ajudar els més necessitats i saber transmetre aquesta alegria de servir els altres.

Com va dir sant Joan Pau II: «Servir és el camí de la felicitat i la santedat» ●

Mercat de llibres de segona mà

Mans Unides Conca celebra l'XI edició del mercat de llibres de segona mà, la recaptació del qual es destina a projectes de cooperació. Autors clàssics internacionals i nacionals conviuen a les prestatgeries de l'antiga sala La Carboneria, espai cedit pel propietari de manera altruista.

Moltes d'aquestes obres donades són difícils de trobar en

un altre lloc, ja que han estat descatalogades. La iniciativa persegueix donar al llibre una segona oportunitat, i reforçar el compromís de sostenibilitat que vincula la literatura amb la cura de la creació i del medi ambient. Els llibres s'adquireixen a canvi d'un donatiu, i en edicions anteriors s'han arribat a vendre prop de 1.000 llibres ●

Noves comarcals

Armilla. Granada.

La delegació de Granada ha aprovat la creació de la comarcal d'Armilla. La responsable és Ángeles Nieves Mancilla, qui, juntament amb l'equip, treballa per sensibilitzar la població en els objectius de Mans Unides. La primera activitat ha estat una exposició de pintura solidària, que va tenir un gran èxit ●

Ribadeo. Ferrol.

El maig de 2025, la delegació de Ferrol va aprovar la creació de la nova comarcal a Ribadeo. Al capdavant hi ha Isabel Rañón, amb un equip de tres voluntaris.

La presentació es va celebrar a la parròquia de Santa María do Campo, amb la presència del missioner Serafín Suarez ●

«Tots som responsables del que passa al món»

Text d'ANA Mª GÓMEZ. Delegada de Mans Unides Toledo.

Porto des del 16 de novembre de 2024, un any, treballant com a delegada, però en total porto 15 anys treballant com a voluntària a la comarcal de Mans Unides a Sonseca.

Aquest primer any ha estat un temps d'aprenentatge. He descobert més de prop la feina que Mans Unides fa amb els més necessitats, «els preferits del Senyor», com diu el papa Lleó XIV. Rere cada projecte, hi ha vides que es transformen gràcies a l'ajuda de voluntaris i col·laboradors.

He comprès que el compromís no és una opció i que només podem canviar les coses quan ens impliquem de debò. Tots som responsables del que passa al món, i Mans Unides ens recorda que la fe es demostra amb obres.

Dono gràcies a Déu per formar part d'aquesta gran família ●

Viatges de formació

Viatjar per conèixer el veritable motor que impulsa la nostra feina

El 2025 van tenir lloc els viatges formatius que, cada any, organitza Mans Unides. Dos grups formats per persones de les delegacions i els serveis centrals de l'ONG van viatjar al Paraguai i a Ruanda per conèixer de primera mà alguns dels projectes als quals donem suport, com també els protagonistes.

El Paraguai

Quanta força, treball i esperança!

Text de ROSARIO BORRERO. Departament de Projectes d'Amèrica.

Hem posat cara, ulls i veu a les persones per a les quals treballem a Mans Unides. Hem vist com volen el millor per a la família, com treballen la terra i com són solidaris amb els més desfavorits. Vam visitar assentaments periurbans d'Asunción i comunitats camperoles. Vam veure horts, gallines, porcs i cabres que en milloren l'alimentació i els ingressos. Al capdavant hi ha les dones, i a poc a poc els homes comencen a valorar-les.

Vam conèixer projectes en assentaments indígenes sense llum ni aigua potable, on ara disposen de tancs. Són persones fortes, valentes, que defensen la cultura ancestral i volen que els fills estudiïn. Van compartir el menjar amb nosaltres: persones senzilles, acollidores i amb una dignitat que ens va tocar l'ànima.

Hem tornat convençudes que hem de continuar treballant perquè els resultats són reals ●

Ruanda

On l'ajuda es torna esperança

Text de CARLOS VARELA, delegació de Madrid i ALBERTO MORA, Departament Econòmic.

El viatge a Ruanda ha estat una immersió intensa i transformadora. A través de la realitat de vuit projectes, vam poder comprovar com el suport de Mans Unides va més enllà de resoldre un problema: retorna dignitat i esperança.

Al terreny, la nostra admiració es desborda pels socis locals; ells són l'ànima d'aquesta tasca, els ulls que detecten la necessitat i els ponts de confiança que canalitzen la nostra ajuda.

Aquesta realitat ens copeja amb una veritat: veure com el que per a nosaltres és tan quotidià –una font d'aigua, una escola digna– esdevé un tresor per a altres.

Però de totes les emocions, cap es compara amb el fet de sentir la gratitud sincera de les persones ●

Mans Unides

L'agroecologia que ens uneix: experiència peruanoextremenya

Text i foto de VICTORIA SAMA DEL PINO. Departament d'Epd-Cofinançament.

Les tres delegacions de Mans Unides a Extremadura, en col·laboració amb el soci local IDMA (Institut de Desenvolupament Mediambiental d'Huánuco al Perú), desenvolupen el projecte **Nodrint vides i sembrant justícia alimentària a les microconques d'Amarilis**, una iniciativa que busca garantir el dret a l'alimentació i enfortir la seguretat alimentària en 17 comunitats quítxues, cofinançat per l'Agència Extremenya de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AEXCID).

En el marc d'aquest projecte, durant els mesos de setembre i octubre del 2025 es van fer tres activitats de divulgació i promoció sota el programa **L'agroecologia que ens uneix: experiència peruanoextremenya**.

La primera activitat va ser un intercanvi d'experiències al qual van assistir **María Blanca Rubio**, una voluntària jove de la delegació de Mans Unides a Càceres, i **Gonzalo Esteban**,

docent de l'Escola d'Enginyeries Agràries de Badajoz. Ambdós van viatjar a Huánuco amb Mans Unides i van enregistrar un vídeo de la mà d'un periodista.

La segona activitat va ser l'organització d'un **seminari web en línia** amb diferents experts d'Extremadura, que van compartir els seus projectes i coneixements en el camp de l'agroecologia. També hi van participar el soci local IDMA i la voluntària que va visitar el projecte a Huánuco.

La tercera activitat va consistir en una **Jornada sobre Agroecologia** a l'Escola d'Enginyeries Agràries de Badajoz, amb la participació presencial de dos representants de l'IDMA, Luis Felipe Artica i Santiago Serafín, que van explicar de primera mà els avenços i els reptes del projecte.

L'esdeveniment va concloure amb una taula rodona on diferents ponents van reflexionar sobre agroecologia, seguretat alimentària i desenvolupament sostenible ●

EL PÒDCAST DE MANS UNIDES

Disponible a Youtube i Spotify

Joves Mans Unides, caminant i creuant fronteres

Mans Unides ha fet història amb dues iniciatives innovadores que han donat una nova dimensió al voluntariat jove. En el marc del programa Erasmus+, joves voluntaris van viatjar a Itàlia (Matera) juntament amb la cooperativa catòlica Oltre l'Arte del 7 al 14 de setembre de 2025 i van participar al WISE Project (Winds of change: building green Skills and Entrepreneurial spirit for young people). A més, es va fer el camí de sant Jaume per etapes, entre el 22 i el 27 de juliol, en què es van recórrer a peu 97 quilòmetres de la província de Lleó. Els testimonis d'alguns dels protagonistes ho deixen ben clar: missió complerta!

La pau em va portar de Castelló a altres llocs

Text de YARELY AGUILERA.
Mans Unides Castelló.

Em dic Yarely Aguilera, soc d'Hondures i estudio el màster de Pau a la UJI. En arribar a Mans Unides Castelló per fer les pràctiques, la meua vida es va capgirar; hi continuo com a voluntària perquè hi vaig trobar una llar. Experimentar el camí de sant Jaume i l'Erasmus+ a Itàlia va ser un somni complert. Em vaig sentir feliç i emocionada en conèixer joves amb un cor gegant que, com jo, somien a transformar el món. Al camí, amb 100 quilòmetres en va haver prou per compartir històries; a Itàlia, entre pastes i capvespres, vam forjar llaços de sostenibilitat. Una experiència que guardaré com un tresor ●

Espanyols i italians, units i compromesos

Text d'ADRIÁN GONZÁLEZ.
Mans Unides Vigo.

El projecte WISE Erasmus+ de Mans Unides i Oltre l'Arte ha estat una experiència enriquidora a diversos nivells. Ha tingut, evidentment, una dimensió formativa en què hem aprofundit en els temes de l'economia de Francesc. També ha tingut una dimensió vivencial, en què el que apreníem ens inspirava a passar a l'acció i a assumir compromisos a la vida. I ha tingut, a més, una dimensió social, en què els joves que hi participàvem hem pogut estrènyer llaços, tant els que ens coneixíem d'abans com els que ens acabàvem de conèixer ●

Ferrovial i Mans Unides

Dos anys portant aigua al cor del desert del Thar (Índia)

Ferrovial

Per segon any consecutiu, Mans Unides ha estat seleccionada en la convocatòria del Programa d'Infraestructures Socials: **On the move for water** de Ferrovial, una iniciativa que impulsa projectes d'accés a l'aigua i sanejament en comunitats vulnerables. Aquesta col·laboració reflecteix la unió entre l'experiència tècnica i la solidaritat: l'enginyeria al servei de la dignitat humana.

El 2024, gràcies al projecte **L'aigua és vida**, amb una inversió de 163.144 euros, es va garantir l'accés a l'aigua potable a més de 5.000 persones en 15 pobles del districte de Jaisalmer

(Rajasthan, Índia), mitjançant la construcció de dipòsits, canalitzacions i sistemes de recollida d'aigua de pluja.

El 2025, l'aliança continua amb **Cada gota compta**, dotat amb 172.566 euros, que ampliarà l'accés a 700 famílies més del desert del Thar. Ferrovial no només aporta finançament, sinó també voluntariat corporatiu i coneixement tècnic, per garantir solucions duradores i sostenibles.

Aquesta aliança demostra com la col·laboració entre empreses i organitzacions socials pot transformar realitat ●

Banc Sabadell

Banc Sabadell: inversió que transforma vides

Un any més, Banc Sabadell ha fet lliurament a Mans Unides dels fons del Fons Sabadell Inversió Ètica i Solidària (FI), gestionat juntament amb Sabadell Asset Management-grup Amundi, la qual cosa reafirma el compromís amb una inversió responsable i solidària.

Gràcies a aquesta col·laboració, que es renova any rere any, Mans Unides continua donant suport al projecte educatiu de l'Escola Secundària San Kizito, a Solwezi (Zàmbia), amb la construcció d'un nou bloc d'aules valorat en gairebé 30.000 euros.

Aquest suport contribueix a oferir una educació de qualitat a centenars de joves i demostra que l'aliança entre empresa i ONG pot convertir la inversió financera en oportunitats reals i duradores ●

Fabricats amb cor, pensats per canviar el món

Descobreix els nous articles solidaris 2026 de Mans Unides

Cada any, els productes solidaris de Mans Unides esdevenen una nova manera de continuar ajudant els qui ho necessiten més. El 2026, et presentem una nova col·lecció pensada per inspirar, compartir i, sobretot, transformar.

EL DAVANTAL SOLIDARI DEL XEF PEPE RODRÍGUEZ

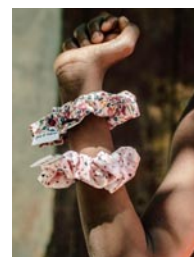
Enguany, cuinar també pot ser un acte solidari. El xef Pepe Rodríguez, ambaixador de Mans Unides, signa un davantal exclusiu confeccionat amb cotó orgànic, amb un disseny de ratlles i una butxaca frontal elegant. Hi trobaràs la signatura del xef i un missatge molt especial: «Per a Mans Unides».

Un detall únic que ens recorda que cada recepta pot alimentar l'esperança.

LLIGACUES DE FLORES DE KISKEYA-HAÏTÍ

Des del taller de costura de Flores de Kiskeya, a Haití, arriben aquests lligacues fets a mà per dones que lluiten cada dia per tirar endavant la família. Cada lligacues és diferent, cada un explica una història, però tots comparteixen un mateix patró: la solidaritat.

I A MÉS...

Descobreix també els nous mocadors, motxilles, mitjons, peluixos i molts més articles amb el segell de Mans Unides: útils, sostenibles i carregats de significat.

Fes una comanda i porta la solidaritat amb tu

FESTIVAL DE CLIPMETRATGES

XVII edició · 2025/26

Encara ets a temps de participar al Festival de Clipmetratges!

Esperem els teus clipmetratges fins al
16 de febrer de 2026, si participes en la Categoria Escoles
7 de maig de 2026, si participes en la Categoria General

Anima't i participa-hi!

EL TEU PUNT DE VISTA POT DONAR PAU AL MÓN

Un llegat que transforma vides

Cada dia, més persones volen que la seva herència tingui un impacte positiu i destinen part del patrimoni a ONG perquè allò que han construït en vida continuï millorant la realitat de milers de persones.

Aquest és el sentit d'un **testament solidari**: un gest que transcendeix l'esfera personal i té el poder de transformar el futur dels qui ho necessiten més.

A Mans Unides, aquests llegats ajuden a finançar programes de formació professional, millorar sistemes de reg per a comunitats agrícoles, donar suport a campanyes de nutrició infantil i garantir accés estable a l'aigua en zones rurals en algunes de les comunitats més empobrides del món. Cada aportació –gran o petita– es gestiona amb rigor i transparència per garantir que arribi allí on pot marcar una diferència real.

Els qui fan aquest pas ho fan moguts per una voluntat clara: que la seva vida deixi una empremta de justícia i fraternitat. És el cas del **Julián, voluntari des de fa gairebé 25 anys**, qui ha decidit incloure Mans Unides al testament.

«Porto gairebé 25 anys treballant com a voluntari a Mans Unides. M'ha ajudat a sentir les persones més a prop, a no ser indiferent al dolor aliè, encara que aquest dolor sembli molt llunyà... Malgrat ser una gran organització, Mans Unides és com una gran família. I, per això, penso que qui millor que aquesta família per ser destinatària del meu testament.

Deixar un llegat o fer un testament solidari és molt més senzill del que pugueu pensar... I és gratificant saber que el

que deixi a Mans Unides arribarà allà on es necessiti més: a una escola, a un centre de salut, a dones emprenedores... És com voler deixar empremta... Sé que el poc o molt que deixi quan me'n vagi es convertirà en quelcom gran, que perdurarà en el temps. Però no es tracta de deixar empremta, sinó de tornar part del molt que jo he rebut en vida: esperança, amor, oportunitats» ●

Julián Jiménez

Lluitar contra la fam i la desigualtat té avantatges fiscals.

Per exemple, si dones 300 euros a l'any (25 €/mes), et costarà:

- 80 euros anuals (6,6 € al mes) durant els dos primers anys.
- 78 euros anuals (6,5 € al mes) a partir del tercer any.

Escaneja aquest codi QR i calcula ara el teu benefici fiscal

0€

Hasta los 250€, te desgravas el

80%

250€

A partir de los 250€, te desgravas el

40%*

* Consulteu les deduccions addicionals en determinades comunitats autònomes.

DONA

Fent-te soci o
amb un donatiu puntual

Truca gratis al
900 811 888
o entra a
colabora.manosunidas.org

LLEGA

Incloent Mans Unides
en el teu testament

Informa't del nostre
programa d'herències i llegats
trucant al **91 308 20 20**
o escrivint a
herencias@manosunidas.org

UNEIX-TE

Fent-te
voluntari

Truca al
91 308 20 20
o escriu a
voluntariado@manosunidas.org

O, si ho prefereixes, pots emplenar i enviar-nos el cupó adjunt.

DELEGACIONS DE MANS UNIDES

03003 ALACANT

Arquitecte Morell, 10-2ª esc., 1r H. Tel. 965 922 298

02002 ALBACETE

Teodoro Camino, 6-5ª izq. Tel. 967 212 315

28802 ALCALÁ DE HENARES (Madrid)

Vía Complutense, 8 bis. Tel. 918 833 544

04001 ALMERIA

Ricardos, 9-1ª izda. Tel. 950 276 780

24700 ASTORGA (Lleó)

Martínez Salazar, 8-1ª. Tel. 987 602 536

05001 ÁVILA

Plaza del Rastro, 2 bajo. Tel. 920 253 993

06006 BADAJOZ

Avda. Manuel Saavedra Martínez, 2.

Tel. 924 248 951

22300 BARBASTRE (Osca)

Juan de Lanuza, 6 bajo. Tel. 974 315 614

08008 BARCELONA

Provença, 229, 1r 1a. Tel. 934 877 878

48005 BILBAO

Plaza Nueva, 4-3ª. Tel. 944 795 886

09005 BURGOS

Clunia, s/n. Tel. 947 220 687

10003 CÀCERES

General Ezponda, 14-1ª. Tel. 927 214 414

11001 CADIS

Hospital de Mujeres, 26. Tel. 956 214 972

12001 CASTELLÓ

Sant Lluís, 15 entresòl, 1r A. Tel. 964 228 858

51001 CEUTA

Plaza de África, s/n. Tel. 956 513 208

13001 CIUDAD REAL

Caballeros, 7-2ª planta. Tel. 926 255 467

37500 CIUDAD RODRIGO (Salamanca)

Díez Taravilla, 15. Tel. 923 482 035

16002 CONCA

Avda. Rep. Argentina, 27. Tel. 969 222 022

14008 CÒRDOVA

Concepción, 4-1ª C. Tel. 957 479 578

07800 EIVISSA (Balears)

Pere Francès, 12, 2n. Tel. 971 312 774

15402 EL FERROL (La Corunya)

Magdalena, 230 bajo. Tel. 981 300 318

28904 GETAFE (Madrid)

Lope de Vega, 2. Tel. 916 838 985

17002 GIRONA

S. J. Baptista La Salle, 19, 2n, 2a. Tel. 972 200 525

18002 GRANADA

Gracia, 48-2ª planta. Tel. 958 226 620

19005 GUADALAJARA

Avda. Venezuela, 9 - Col. Sanz Vázquez

Tel. 949 218 220

18500 GUADIX (Granada)

Pso. Ismael González de la Serna, 1 bajo

Tel. 958 663 592

21003 HUELVA

Doctor Cantero Cuadrado, 1-1ª planta sala 7.

Tel. 959 253 388

22700 JACA (Osca)

Seminario, 8-3ª. Tel. 974 362 251

23007 JAÉN

Maestro Bartolomé, 7 dupl. Tel. 953 250 114

11402 JEREZ DE LA FRONTERA (Cadis)

Sevilla, 53. Tel. 956 180 156

15001 LA CORUNYA

Marqués de Cerralbo, 11 bajo. Tel. 981 205 659

35001 LAS PALMAS DE GRAN CANARIA

Doctor Chill, 17 - Casa de la Iglesia. Tel. 928 371 307

25002 LLEIDA

Blondel, 11, 2n. Tel. 973 269 104

24003 LLEÓ

Sierra Pambley, 6-3ªC. Tel. 987 248 408

26004 LOGRONYO

Obispo Fidel García, 1. Tel. 941 247 888

27001 LUGO

Cruz, 1B-1ª. Tel. 982 255 567

28008 MADRID

Martín de los Heros, 21-2ª. Tfno. 915 221 783

29015 MÀLAGA

Gran Vía, 46-4ª. Tel. 915 221 783

07701 MAÓ (Menorca)

Carreró des Mirador de ses Monges, 1

Tel. 971 369 936

30007 MÚRCIA

Pº Almirante Fajardo de Guevara, 7 izq.

Tfno. 968 214 029

22002 OSCA

Pza. de la Catedral, 3-1ª. Tel. 974 226 556

32003 OURENSE

Cardenal Quiroga, 19-1ª Tfno. 988 233 782

33003 OVIEDO

San Isidoro, 2 bajo. Tel. 985 203 161

34001 PALÈNCIA

Gil de Fuentes, 12-2ª izda. Tel. 979 752 121

07001 PALMA DE MALLORCA (Balears)

Seminari, 4. Tel. 971 718 911

31006 PAMPLONA

Avda. Baja Navarra, 64-1ª. Tel. 948 210 318

10600 PLASÈNCIA (Cáceres)

Las Veras, 3. Tel. 927 421 707

36003 PONTEVEDRA

Peregrina, 50 entreplanta. Tel. 986 850 812

37002 SALAMANCA

Pº Carmelitas 87-91, 1ªA. Tel. 923 261 547

20005 SANT SEBASTIÀ

Loyola, 15-3ª izda. Tel. 943 424 510

08980 SANT FELIU DE LLOBREGAT (Barcelona)

Armenteres, 35. Tel. 936 327 630

38002 SANTA CRUZ DE TENERIFE

Pérez Galdós, 26-3ª dcha. Tel. 922 243 442

39001 SANTANDER

Rualasal, 5-2ª dcha. Tel. 942 227 807

15705 SANTIAGO DE COMPOSTELA

Rúa del Villar, 18 apdo. Tel. 981 584 966

50001 SARAGOSSA

Plaza de la Seo, 6-2ª planta. Tel. 976 291 879

40001 SEGÒVIA

Seminario, 4 bajo. Tel. 921 460 271

41004 SEVILLA

Pza. Virgen de los Reyes, s/n. Tel. 954 227 568

08600 SOLSONA-BERGA (Barcelona)

Castellar del Riu, 1. Tel. 617 273 664

42002 SÒRIA

San Juan, 5-1ª. Tel. 975 231 490

50300 TARASSONA-CALATAIUD (Saragossa)

Ramón y Cajal, 6-4ª. Tel. 976 889 514

43001 TARRAGONA

Rambla Nova, 119 esc. B, 1r 1a.

Tel. 977 244 078

44001 TEROL

Yagüe de Salas, 18 bajo. Tel. 978 611 845

TERRASSA (Barcelona)

Duran i Sors, 11. 08201 Sabadell. Tel. 937 637 106

45002 TOLEDO

Avda. Europa, 40. Tel. 925 229 911

43500 TORTOSA (Tarragona)

Mercaders, 2 baixos. Tel. 977 511 428

25700 LA SEU D'URGELL (Lleida)

Pati de Palau, 1-5. Tel. 973 350 054

46003 VALÈNCIA

Avellanés, 14 baix. Tel. 963 919 129

47002 VALLADOLID

Santuario, 27. Tel. 983 305 065

08500 VIC (Barcelona)

Ronda de Campodón, 2. Tel. 938 861 555

36204 VIGO (Pontevedra)

Vázquez Varela, 54-2ª B. Tel. 986 423 696

01004 VITÒRIA

Fueros, 6-1ª izda. Tel. 945 231 179

49003 ZAMORA

Plaza del Seminario, 2. Tel. 980 532 091

Mans Unides
CAMPANYA CONTRA LA FAM

Testament solidari

Fes que el teu compromís romanguí

900 811 888 - mansunides.org